UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

11 päivänä maaliskuuta 2010 *

Asiassa C-522/08,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Naczelny Sąd Administracyjny (Puola) on esittänyt 17.9.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.11.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Telekomunikacja Polska SA w Warszawie

vastaan

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

julkisasiamies: N. Jääskinen,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.12.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Telekomunikacja Polska SA w Warszawie, edustajinaan adwokat H. Romańczuk, adwokat P. Paśnik ja adwokat A. Mednis,

– Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, asiamiehinään D. Dziedzic-Chojnacka ja H. Gruszecka,

– Puolan hallitus, asiamiehinään M. Dowgielewicz, A. Kraińska ja S. Sala,

– Italian hallitus, asiamiehenään I. Bruni, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili,

– Euroopan komissio, asiamiehinään W. Wils, A. Nijenhuis ja K. Mojzesowicz,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) (EYVL L 108, s. 33; jäljempänä puitedirektiivi) ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) (EYVL L 108, s. 51; jäljempänä yleispalveludirektiivi) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jossa osapuolina ovat Telekomunikacja Polska SA w Warszawie (jäljempänä TP) ja Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (sähköisen viestinnän viraston pääjohtaja, jäljempänä UKE:n pääjohtaja) ja joka

koskee sitä, että TP:tä kiellettiin asettamasta palvelusopimuksen tekemisen ehdoksi sitä, että loppukäyttäjä tekee muita palveluja koskevan sopimuksen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

Puitedirektiivi ja yleispalveludirektiivi

3 Puitedirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tällä direktiivillä perustetaan yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäpalvelujen, sähköisten viestintäverkkojen sekä niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sääntelylle. Siinä säädetään kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla [unionissa].”

4 Puitedirektiivin 2 artiklan g alakohdan mukaan kansallisella sääntelyviranomaisella tarkoitetaan ”elintä tai elimiä, joiden hoidettavaksi jäsenvaltio on antanut tässä direktiivissä tai erityisdirektiiveissä tarkoitetut sääntelytehtävät”.

5 Puitedirektiivin 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset toteuttavat tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä määriteltyjä sääntelytehtäviään hoitaessaan kaikki aiheelliset toimenpiteet, joilla pyritään 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyihin tavoitteisiin. Toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia näihin tavoitteisiin nähden.

– –

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä Euroopan unionin kansalaisten etuja muun muassa:

– –

b) varmistamalla kuluttajille korkeatasoinen suoja heidän asioidessaan palvelujen tarjoajien kanssa erityisesti siten, että käytettävissä on yksinkertaisia ja kustannuksiltaan edullisia riitojenratkaisumenettelyjä, joista vastaa asianomaisista osapuolista riippumaton elin;

– –”

6 Puitedirektiivin 15 artikla koskee markkinoiden määrittelyssä noudatettavaa menettelyä. Kyseisen artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kansallisten sääntelyviranomaisten on, suositus ja suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen, määriteltävä kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti kansallisia olosuhteita vastaavat merkitykselliset markkinat, erityisesti alueellaan vallitsevat merkitykselliset maantieteelliset markkinat. Kansallisten sääntelyviranomaisten on noudatettava 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä ennen kuin ne määrittelevät markkinoita, jotka poikkeavat suosituksessa esitetyistä.”

7 Puitedirektiivin 16 artiklassa, joka koskee markkina-analyysissä noudatettavaa menettelyä, säädetään seuraavaa:

”1. Mahdollisimman pian suosituksen tai sen ajan tasalle saattamisen jälkeen kansallisten sääntelyviranomaisten on suoritettava analyysi merkityksellisistä markkinoista ottamalla suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämä analyysi suoritetaan tarvittaessa yhteistyössä kansallisten kilpailuviranomaisten kanssa.

2. Jos kansallisen sääntelyviranomaisen on [yleispalveludirektiivin] 16, 17, 18 tai 19 artiklan tai [sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) (EYVL L 108, s. 7; jäljempänä käyttöoikeusdirektiivi)] 7 tai 8 artiklan nojalla tehtävä päätös siitä, asettaako, pitääkö voimassa, muuttaako tai poistaako se tiettyjä yrityksiä koskevia velvollisuuksia, niiden

on 1 kohdassa tarkoitetun markkina-analyysinsä perusteella määriteltävä, vallitseeko merkityksellisillä markkinoilla todellinen kilpailu.

– –

4. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, ettei merkityksellisillä markkinoilla vallitse todellista kilpailua, sen on määriteltävä yritykset, joilla kyseisillä markkinoilla on huomattava markkinavoima 14 artiklan mukaisesti, ja kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava tällaisille yrityksille tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja asianmukaisia erityisiä sääntelyvelvollisuuksia tai, jos niitä jo on, pidettävä tällaiset velvollisuudet edelleen voimassa tai muutettava niitä.

– –”

8 Yleispalveludirektiivin 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nimettyjen yritysten tarjotessa 4, 5, 6 ja 7 artiklassa sekä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen lisäksi muita toimintoja ja palveluja, yritykset määrittelevät ehtonsa siten, ettei tilaajan tarvitse maksaa tarpeettomista tai pyydetyn palvelun kannalta aiheettomista toiminnoista tai palveluista.”

9 Yleispalveludirektiivin 17 artiklan, jonka otsikkona on ”Vähittäispalvelujen sääntely”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tuloksena, että [puitedirektiivin] 15 artiklan mukaisesti määritellyillä tietyillä vähittäismarkkinoilla ei ole todellista kilpailua, ja

b) jos kansallinen sääntelyviranomainen päätyy siihen, että [käyttöoikeusdirektiivissä] tai tämän direktiivin 19 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien avulla ei saavuteta [puitedirektiivin] 8 artiklassa määriteltyjä tavoitteita,

kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava asianmukaiset sääntelyvelvollisuudet yrityksille, joilla on todettu olevan tietyillä vähittäismarkkinoilla huomattava markkinavoima direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 14 artiklan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa säädetyn mukaisesti asetettavien velvollisuuksien on perustuttava havaitun ongelman luonteeseen ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja perusteltuja [puitedirektiivin] 8 artiklan tavoitteisiin nähden. Asetettaviin velvollisuuksiin voi sisältyä vaatimuksia siitä, että huomattavan markkinavoiman omaaviksi todetut yritykset eivät peri kohtuuttomia hintoja, eivät estä markkinoille pääsyä tai rajoita kilpailua asettamalla hinnat liian alhaisiksi, eivät suosi epäasianmukaisesti tiettyjä loppukäyttäjiä tai niputa palveluja kohtuuttomasti yhteen. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat loppukäyttäjien etujen suojelemiseksi ja todellisen kilpailun edistämiseksi soveltaa tällaisiin yrityksiin asianmukaisia vähittäishintakattoja koskevia toimenpiteitä, toimenpiteitä yksittäisten hinnoittelujen valvomiseksi tai toimenpiteitä

hintojen määrittämiseksi kustannuslähtöisesti tai vastaavilla markkinoilla käytettävän hinnoittelun mukaisesti.”

10 Yleispalveludirektiivin 20 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että kyseistä artiklaa sovelletaan sopimusten alalla rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien unionin sääntöjen ja unionin lainsäädännön mukaisten kansallisten sääntöjen soveltamista.

Direktiivi 2005/29/EY

11 Sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/29/EY (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL L 149, s. 22) 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

– –

d) ’elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisillä kaupallisilla menettelyillä’ – – elinkeinonharjoittajan tointa, mainitsematta jättämistä, käyttäytymistä tai edustamista, kaupallista viestintää, mukaan lukien mainontaa ja markkinointia, joka liittyy välittömästi tuotteen myynnin edistämiseen, myymiseen tai toimittamiseen kuluttajille;

– –”

12 Saman direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa palveluiden tarjonnan vapautta eivätkä tavaroiden vapaata liikkumista tämän direktiivin yhdenmukaistamisen alaan kuuluvista syistä.”

Kansallinen säännöstö

13 Puolan 16.7.2004 annetun televiestintälain (ustawa – Prawo telekomunikacyjne; Dz. U., nro 171, järjestysnumero 1800) 46 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan (jäljempänä televiestintälaki), säädetään seuraavaa:

”2. Loppukäyttäjien suojelemiseksi UKE:n pääjohtaja voi päätöksellään asettaa teleyritykselle, jolla on vähittäispalvelumarkkinoilla huomattava markkinavoima, seuraavat velvollisuudet:

– –

5) olla velvoittamatta loppukäyttäjää käyttämään palveluja, jotka ovat tälle tarpeettomia.

– –.”

14 Televiestintälain 57 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Palveluntarjoaja ei saa asettaa yleisesti saatavilla olevien televiestintäpalvelujen, yleiseen televiestintäverkkoon liittyminen mukaan lukien, toimitussopimuksen tekemisen ehdoksi

1) loppukäyttäjän tekemää sopimusta muista palveluista tai laitteen hankkimista tietyltä tavarantoimittajalta.

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 UKE:n pääjohtaja velvoitti 28.12.2006 tehdyllä päätöksellä TP:n lopettamaan rikkomiset, joissa oli kyse siitä, että TP edellytti puhelinpalvelusopimuksen tekemistä ehtona laajakaistaista neostrada tp -internetyhteyspalvelua koskevan sopimuksen tekemiselle. TP teki asian uudelleen tarkastelua koskevan pyynnön UKE:n pääjohtajalle, joka 28.12.2007 tehdyllä päätöksellään pysytti ensiksi mainitun päätöksen.

16 TP valitti 13.4.2007 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawiehin (Varsovan voivodikunnan hallintotuomioistuin) ja vaati UKE:n pääjohtajan molempien päätösten kumoamista ja väitti, että niissä oli virheellisesti sovellettu televiestintälain 57 §:n 1 momentin 1 kohtaa, vaikka kyseinen säännös on ristiriidassa yleispalveludirektiivin kanssa. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie hylkäsi valituksen ja totesi, ettei UKE:n pääjohtaja ollut tehnyt virhettä soveltaessaan mainittua säännöstä.

17 TP teki 8.1.2008 viimeksi mainitusta päätöksestä kassaatiovalituksen Naczelny Sąd Administracyjnyyn, joka päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Sallitaanko yhteisön oikeudessa jäsenvaltioiden ottavan käyttöön kaikkia televiestintäpalveluyrityksiä koskeva kielto, jonka mukaan palvelusopimuksen solmimisen ehtona ei saa vaatia toisen palvelun ostamista (tuotesidonta), ja tarkemmin sanottuna, eikö tällainen toimenpide ylitä sitä, mikä on tarpeen televiestintäpaketin direktiivien [käyttöoikeusdirektiivi, sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7.3.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) (EYVL L 108, s. 21), puitedirektiivi ja yleispalveludirektiivi] tavoitteiden saavuttamiseksi?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen annetaan myönteinen vastaus, onko kansallisella sääntelyviranomaisella yhteisön oikeuden mukaan toimivalta valvoa televiestintälain 57 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kiellon noudattamista?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

18 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko yhteiseen sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmään kuuluvia direktiivejä tulkittava niin, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jossa kielletään asettamasta palvelusopimuksen tekemisen ehdoksi sitä, että loppukäyttäjä tekee muita palveluja koskevan sopimuksen.

19 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että pääasiassa kyseessä oleva riita pohjautuu TP:n esittämiin väitteisiin, joiden mukaan televiestintälain 57 §:n 1 momentin 1 kohta on ristiriidassa erityisesti puitedirektiivin 15 ja 16 artiklan ja yleispalveludirektiivin 10–17 artiklan kanssa. Pääasian valittaja väittää, että mainitut säännökset ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa kielletään kaikilta palveluntarjoajilta tuotesidonta arvioimatta kilpailun tasoa markkinoilla ja riippumatta niiden asemasta kyseisillä markkinoilla.

20 Tästä seuraa, että vastauksen antaminen esitettyyn kysymykseen edellyttää puitedirektiivin ja yleispalveludirektiivin merkityksellisten säännösten tulkintaa.

21 Puitedirektiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisellä direktiivillä on tarkoitus perustaa yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäpalvelujen, sähköisten viestintäverkkojen sekä niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sääntelylle. Mainitussa direktiivissä säädetään kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan

yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa. Puitedirektiivissä annetaan kansallisille sääntelyviranomaisille siten erityisiä sähköisen viestinnän markkinoiden sääntelytehtäviä.

22 Puitedirektiivin 15 artiklan ja erityisesti sen 3 kohdan mukaan kansallisten sääntelyviranomaisten on tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission kanssa määriteltävä merkitykselliset markkinat sähköisen viestinnän alalla. Saman direktiivin 16 artiklan mukaan kansalliset sääntelyviranomaiset suorittavat tällä tavoin määriteltyjä markkinoita koskevan analyysin ja arvioivat, vallitseeko merkityksellisillä markkinoilla todellinen kilpailu. Mikäli tietyillä markkinoilla ei vallitse todellista kilpailua, asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava ennalta sääntelyvelvollisuuksia sellaisille yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima kyseisillä markkinoilla.

23 Yleispalveludirektiivin osalta on todettava, että kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan osana puitedirektiivin soveltamista yleispalveludirektiivissä säädetään sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjonnasta loppukäyttäjille. Direktiivin tavoitteena on varmistaa hyvälaatuisten ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen saatavuus kaikkialla unionissa todellisen kilpailun ja valinnanvapauden avulla sekä käsitellä tilanteita, joissa markkinat eivät tyydyttävästi täytä loppukäyttäjien tarpeita. Yleispalveludirektiivissä vahvistetaan loppukäyttäjien oikeudet sekä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavien yritysten vastaavat velvollisuudet.

24 Yleispalveludirektiivin 10 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että nimettyjen yritysten tarjotessa saman direktiivin 4, 5, 6 ja 7 artiklassa sekä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen lisäksi muita toimintoja ja palveluja, yritykset määrittelevät ehtonsa siten, ettei tilaajan tarvitse maksaa tarpeettomista tai pyydetyn palvelun kannalta aiheettomista toiminnoista tai palveluista.

25 Kyseisen direktiivin 17 artikla koskee vähittäispalvelujen sääntelyä. Mainitun artiklan 1 kohdan mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava asianmukaiset

sääntelyvelvollisuudet yrityksille, joilla on todettu olevan tietyillä vähittäismarkkinoilla huomattava markkinavoima, jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa markkina-analyysin tuloksena, että kyseisillä vähittäismarkkinoilla ei vallitse todellista kilpailua, ja jos se päätyy siihen, että käyttöoikeusdirektiivissä tai yleispalveludirektiivissä säädettyjen velvollisuuksien avulla ei saavuteta puitedirektiivin 8 artiklassa määriteltyjä tavoitteita.

26 Tältä osin yleispalveludirektiivin 17 artiklan 2 kohdassa säädetään erityisesti, että kyseisen artiklan 1 kohdan mukaisesti asetettaviin velvollisuuksiin voi sisältyä vaatimuksia siitä, että tässä artiklassa tarkoitetut yritykset eivät niputa palveluja kohtuuttomasti yhteen. Kun kansallinen sääntelyviranomainen on todennut, että tietyillä markkinoilla ei vallitse kilpailua, se voi tämän säännöksen perusteella näin ollen asettaa sellaisille yrityksille, joilla on todettu olevan huomattava markkinavoima kyseisillä markkinoilla, sääntelyvelvollisuuden, jonka mukaan kyseiset yritykset eivät saa sitoa palveluja kohtuuttomasti toisiinsa.

27 Näin ollen on tutkittava, vaikuttaako pääasian kohteena olevan kaltainen kansallinen säännöstö edellä mainituissa puitedirektiivin ja yleispalveludirektiivin säännöksissä kansalliselle sääntelyviranomaiselle annettuun toimivaltaan.

28 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että tällainen säännöstö, jolla yleisesti ja syrjimättömällä tavalla kielletään tuotesidonta, ei vaikuta puitedirektiivin 15 ja 16 artiklan mukaiseen asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen toimivaltaan määritellä sähköisen viestinnän eri palvelujen markkinat ja suorittaa markkina-analyysi. Tällainen säännöstö ei myöskään vaikuta kyseisen kansallisen sääntelyviranomaisen puitedirektiivin 16 artiklan ja yleispalveludirektiivin 17 artiklan mukaiseen toimivaltaan asettaa markkina-analyysiin suoritettuaan ennalta sääntelyvelvollisuuksia yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima kyseisillä markkinoilla.

29 Toiseksi on todettava, kuten UKE:n pääjohtaja ja Puolan hallitus korostivat, että televiestintälain 57 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyllä kiellolla pyritään tehostettuun kuluttajansuojaan kuluttajien ja televiestintäpalvelujen tarjoajien välisissä suhteissa.

Vaikka kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtäviään hoitaessaan puitedirektiivin 8 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti edistettävä Euroopan unionin kansalaisten etuja varmistamalla kuluttajille korkeatasoinen suoja, on todettava, ettei puitedirektiivissä eikä yleispalveludirektiivissä säädetä niiden seikkojen täydellisestä yhdenmukaistamisesta, jotka koskevat kuluttajansuojaa. Yleispalveludirektiivin 20 artiklassa, joka koskee kuluttajien ja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien välillä tehtyjä sopimuksia, nimittäin säädetään, että kyseistä säännöstä sovelletaan rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien unionin sääntöjen ja unionin lainsäädännön mukaisten tätä alaa koskevien kansallisten sääntöjen soveltamista.

30 Tästä seuraa, että puitedirektiivissä ja yleispalveludirektiivissä ei kielletä pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kansallista lainsäädäntöä, jossa loppukäyttäjien suojelemiseksi kielletään asettamasta palvelusopimuksen tekemisen ehdoksi sitä, että loppukäyttäjä tekee muita palveluja koskevan sopimuksen.

31 Sen kysymyksen osalta, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö unionin kuluttajansuojaa koskevan säännöstön mukainen, on muistutettava, että oikeuskäytännössä on jo todettu, että direktiiviä 2005/29 on tulkittava niin, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta ja yksittäistapauksen konkreettisia olosuhteita huomioon ottamatta kielletään kaikki myyjän kuluttajalle tekemät yhdistetyt tarjoukset (yhdistetyt asiat C-261/07 ja C-299/07, VTB-VAB NV ja Galatea, tuomio 23.4.2009, Kok., s. I-2949, 68 kohta).

32 Nyt esillä olevan asian osalta on tarkennettava, että kun otetaan huomioon se, että pääasiassa kyseessä olevat riidanalaiset päätökset on tehty ennen direktiivin 2005/29 täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymistä, kyseistä direktiiviä sovelletaan pääasiassa ainoastaan mainitusta ajankohdasta alkaen eli 12.12.2007 alkaen.

33 Edellä esitetystä seuraa, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että puitedirektiiviä ja yleispalveludirektiiviä on tulkittava niin, että ne eivät ole esteenä televiestintälain 57 §:n 1 momentin 1 kohdan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa kielletään asettamasta palvelusopimuksen tekemisen ehdoksi sitä, että loppukäyttäjä tekee muita palveluja koskevan sopimuksen. Direktiiviä 2005/29 on kuitenkin tulkittava niin, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta ja yksittäistapauksen konkreettisia olosuhteita huomioon ottamatta kielletään kaikki myyjän kuluttajalle tekemät yhdistetyt tarjoukset.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

34 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

35 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7.3.2002 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/21/EY (puitedirektiivi) ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7.3.2002 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) on tulkittava niin, että ne eivät ole esteenä 16.7.2004 annetun televiestintälain (ustawa – Prawo telekomunikacyjne) 57 §:n 1 momentin 1 kohdan, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin, kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa kielletään asettamasta palvelusopimuksen tekemisen ehdoksi sitä, että loppukäyttäjä tekee muita palveluja koskevan sopimuksen.

Sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/29/EY (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi), on kuitenkin tulkittava niin, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta ja yksittäistapauksen konkreettisia olosuhteita huomioon ottamatta kielletään kaikki myyjän kuluttajalle tekemät yhdistetyt tarjoukset.

Allekirjoitukset